

Apžvalga

LIETUVOS EVANGELIKŲ REFORMATŲ BAŽNYČIOS
UNITAS LITHUANIAE
SINODO KOLEGIJOS INFORMACINIS BIULETENIS

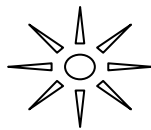
Biržai

Gruodis 2001, Nr.1

Žodis skaitytojui

Pastarieji bažnytiniai metai buvo labai intensyvūs savo įvykiais. Paprastam parapijiečiui dažnai iškyla įvairūs klausimai nugirdus vienokias ar kitokias kalbas apie mūsų bažnytinį gyvenimą. Neretai pateikiama netikslī arba net iš piršto išlaužta informacija. Taip gimsta įvairūs gandai, legendos ar baubai. Nepaisant to galime tik stebėtis ir džiaugtis tikinčiųjų ištverme ir stipriadvasiškumu. Vis tik be spausdinto oficialaus žodžio parapijos didžia savo dalimi išlaikė tarpusavio pasitikėjimą ir tikėjimą Viešpaties vedimu. Juk keliaujame gyvenimo dykumą iš sovietinės ir posovietinės vergijos namų. Toks yra mūsų pašaukimas. “Niekio naujo po saule”, - kalba išminčius (Mok. 1, 9). Visada mes regėsime žmogaus silpnumo ir stiprybės pavyzdžių. Svarbu, kad visuomet girdėtume Dievo Žodį, jo šviesoje kalbėtume ir veiktume patys. Tam pagalba yra jau nuo Reformacijos laikų spausdintos tikinčiųjų mintys, sprendimai, diskusijos, planai ir įvykių aprašymai. Spausdintas žodis - ilgaamžis liudininkas. Šiandien, kol mes dar kelionėje, teesie jis aiškus ir atviras tiesos nešėjas apie tai, kaip reformatų Bažnyčia eina evangeliškuoju tikėjimo keliu.

Linkime Jums ramaus Advento ir džiaugsmingų Kalėdų švenčių: “Garbė Dievui aukštybėse, o žemėje ramybė jo mylimiems žmonėms!” (Luk. 2, 14).

LERB *Unitas Lithuaniae*
Sinodo Kolegija

Apie šį biuletinį

Šių metų lapkričio 17 dieną Biržuose LERB Sinodo Kolegija priėmė sprendimą pradėti leisti savo informacinį biuletinį. Jį redaguoti patikėta kun.Rimui Mikalauskui, kaip turinčiam šokią tokią praktiką šioje srityje. “Apžvalga” nėra laikraštis, tik informacinis biuletinis ir neatstos nei tyliai užgesusio Kėdainių reformatų jaunimo “Esam!”, nei Vilniuje seniūnų ištvermingai ir nuosekliai leidžiamų “Vilniaus reformatų žinių”. Jis turi tikslą nušviesti pačios Sinodo Kolegijos darbą, sprendimus ir įvykius, kurie vienaip ar kitaip yra susiję su šiais sprendimais. Tai - oficiali informacija, ji išreiškia esamą bažnytinę poziciją tiek mūsų Bažnyčios vidaus, tiek išorės reikaluose. Taip skaitytojas turės galimybę pats pažinti bažnytinės tarnystės virtuvę, gal būt ją kritiškai vertinti ir svarbiausia, formuoti savo aktyvią krikščionišką poziciją. Per sinodinę-presbiterinę Bažnyčios santvarką, kiekvienas ev. reformatas, gali paties Sinodo nustatytu rinkimų keliu išreikšti savo valią pačiame aukščiausiam

kasmetiniame Bažnyčios forume - Sinode.

Sinodo Kolegijos posėdžiai vyksta reguliariai kas mėnesį. Todėl bus siekiama išlaikyti biuletinio leidimą kartą per vieną ar du mėnesius. Tai priklausys nuo bažnytinio gyvenimo įvykių gausos ir pačių leidėjų galimybių. “Pjūtis didelė, bet darbininkų mažą. Melskite pjūtis šeimininką, kad atsiųstų darbininkų į savo pjūtį” (Mat.9, 37b-38) labai aktualūs šiai dienai mūsų Mokytojo žodžiai. Dar yra didelis dvasininkų stygius. Seniūnai, nors jau išrinkti daugumoje parapijų, bet reikalingi pastovūs jų mokymo kursai, seminarai. Plečiasi Jaunimo tarnystė, įgydama naujas organizuotas formas. Parapijų gyvenimas intensyvėja. Taip pat smarkiai padidėjo bažnytinis tarptautinis bendradarbiavimas. Reikalingi pakankamai paruošti, kompetentingi žmonės. Tikimės, kad teikiama informacija padės platesniam tikinčiųjų ratui atkreipti dėmesį į savo pašaukimą, dovanas ir pakvies konkrečiais darbais ar aukomis atsiliiepti į šių dienų reformatų bendruo

menės poreikius. Informacinis biuletenis geriau bus pajėgus išpildyti savo funkcijas, jeigu Skaitytojas taip pat rašys. Geranoriški ir nuoširdūs klausimai gimdo nuoširdžius atsakymus. Užmezga pokalbį ir leidžia imtis konkrečių veiksmų. Laiškus galima rašyti elektroniniu arba paprastu paštu Sinodo Kolegijos adresu. Jis nurodytas šio biuletenio pabaigoje.

“Apžvalga” bus išlaikoma Sinodo Kolegijos lėšomis ir nemokamai platinama parapijose.

Taip pat galimas platinimo būdas elektroniniu paštu. Pastarasis būdas pigesnis ir žymiai spartesnis. Tačiau, “elektroninė” versija bus paprastesnė grafikos atžvilgiu, nebus nuotraukų.

Na ir pabaigoje noriu paprašyti, mielą Skaitytoją, melsti Dievą palaimos Viešpaties vynuogyno darbininkams, kad jų triūsas nebūtų veltui, bet Dievo garbei! (Ps. 127,1-2).

Kun. R.Mikalaukas

Pusmetis po Sinodo

(I dalis - kanonai)

2001 metų birželio 24 dieną įvykęs Sinodas Biržuose buvo nušviestas Biržų rajono spaudoje. Kadangi nuo pabaigos jau greit bus prabėgęs pusmetis, galima jau pastebėti kas atlikta, o kas dar laukia savo išpildymo. Trumpai dar priminsime, kad Sinode dalyvavo 3 dvasininkai, vienintelis Lietuvoje likęs mūsų kuratorius p. Petras Zablockas ir 15 delegatų, kurie atstovavo 7 reformatų parapijas. Sinode dalyvavo svečiai iš užsienio reformatų bažnyčių. Specialiai į Sinodą deleguotas Pasaulinės reformatų Bendrijos, Ženeva (World Alliance of Reformed Churches- WARC) atstovas ir Sinodo juridinis konsultantas bažnytinės teisės ir teologijos daktaras ir Dr. h. c. Herbert Ehnes. Į Sinodą neatvyko delegatai iš Kauno, Papilio ir Panevėžio parapijų. Pastaroji atsiuntė pasveikinimą raštu, kuriame išreiškė savo linkėjimus bei pageidavimus Sinodui. (Pačiame Sinode buvo tikinčiųjų iš šių parapijų. Papilio parapijiečiai Sinodui paaukojo 100 litų). Taip pat į Sinodą neatvyko savo kadenciją baigusi Kolegija ir kun.diakonas A.Kvedaravičius. Galima apgailestauti, stebėtis ar piktintis tokiu neatsakingumu asmenų, kurie tokį ilgą laiką atstovavo reformatų Bažnyčių tiek tarptautiniame, tiek nacionaliniame lygiuose. Vienok, tai jau bažnytinės drausmės klausimas, kuris susilauks savo įvertinimo ir išliks istorikų kompetencijai ateities kartoms. Pirmiausia čia žvelgsime į šią dieną bei ateitį. Kaip išpildomi Sinodo nutarimai, kaip vystosi tolimesnis mūsų bažnytinis gyvenimas?

Per praktiškai dvi dienas intensyvaus darbo Sinodas priėmė 42 sprendimus, iš kurių 20 paskelbti kanonais ir 22 memorialais. Apie kai kuriuos sprendimus (pvz.:aktualizuoti parapijų nuostatai) rašysime išsamiau kituose **Apžvalg**os straipsneliuose. Čia atkreipsime dėmesį į svarbiausius kanonus bei memorialus.

Kan.XIX-2001, *Dėl Kolegijos*. Slaptu balsavimu buvo išrinktas Kolegijos Prezidentas p.Vytautas Vegys ir viceprezidentas kun. Kęstutis Daugirdas. Kolegijos nariais dvasininkai: kun. senioras Petras Čepas, kun. Rimas Mikalaukas ir diak.Tomas Šernas. Nariai pasauliečiai: p.Vilius Čiapas (Biržai), panelė Lina Kėželytė (Vilnius) ir ponija Valerija Kubiliūnienė. Kolegija savo darbą pradėjo birželio 24 d. vakare susirinkdama pirmam posėdžiui. Kiekvieno mėnesio 3-jį šeštadienį Sinodo Kolegija renkasi į eilinius posėdžius. Iki šiol įvyko 5 posėdžiai apie kuriuos plačiau kitame straipsnelyje.

Kanonas V-2001, *Dėl ordinacijų*. Buvo išpildytas, kaip ir buvo numatyta. Liepos 1 dieną, gen.superintendentas G.Noltensmeier, kartu su kun. senioru P.Čepu ir kun. R.Mikalauku atliko ordinacijas lekt.Tomo Šerno į diakonus ir diakono Kęstučio Daugirdo į kunigus. Pagal Kan. XI-2001, *Apie misiją*, diak. Tomas Šernas pradėjo eiti Vilniaus parapijos administratoriaus pareigas. Kun.K.Daugirdas- Biržų ir N. Radviliškio parapijos administratoriaus pareigas. Kanonai apie misijas faktiškai išpildė parapijų sesijose pateiktus Sinodui prašymus. Kun. senioras P.Čepas patvirtinamas Biržų parapijos klebonu - emeritu, kun. R.Mikalaukas - Kėdainių parapijos klebonu, II Biržų parapijos kunigu ir pavesta administruoti mažąsias parapijas: Šiauliuose, Švobiškyje ir Klaipėdoje. Klaipėdą aptarnauti paskirtas lektorius Tomas Sakas.

Liko atviras klausimas dėl Papilio, Kauno ir Panevėžio parapijų dvasinio aptarnavimo (Kan.XVII-2001). Situaciją ištirti ir dėl šio klausimo tinkamus sprendimus priimti pavesta Sinodo Kolegijai. Tiesa, misijų paskyrimas yra išimtinai Sinodo teisė, tad Kolegija gali tik paruošti sprendimus 2002 metų Sinodui. Kol kas šios parapijos Sinodo paskirtų dvasinių administratorių neturi, tvarkosi savo nuožiūra ir

šia prasme jos yra atsiskyrusios nuo bendro reformatų bažnytinio gyvenimo. Galima tai paaiškinti išsilavinusių dvasininkų stoka ir ankstesnės prastos bažnytinės politikos palikimu. Kaip bebūtų ši problema, matomai, yra išsprendžiama einant pačių parapijų ir Sinodo Kolegijos sistemingo dvasinio darbo ir dialogo keliu.

Kanonu XVIII - 2001, *Dėl dvasininkų* - Sinodas įpareigojo Kolegiją stebėti ir griežtai laikytis senųjų kanoninių reikalavimų dėl dvasininkų teisėto pašaukimo tarnystei. T.y. reformatų dvasininkai turi būti baigę universitetines teologines studijas, išlaikę bažnytinį egzaminą ir Sinodo sprendimu superintendentui dalyvaujant ordinuoti. Tai - nuo amžių nustatyta bažnytinė tvarka dvasininkų pašaukimui. Jos pažeidinėjimas skaudžiai atsiliepia dvasiniam darbui parapijose ir yra daugelio iki šiol patirtų mūsų bendruomenėse nelaimių priežastis.

Kanonu XX-2001 buvo nustatyta konkreti kitų metų Sinodo data ir vieta – 2002 metų birželio 21 - 23 dienomis, Biržuose. “Ap. info”

Jaunimo tarnystė

Šių metų birželio 04 dieną Teisingumo ministro įsakymu Nr.86 buvo įregistruota Lietuvos Evangelikų Reformatų Jaunimo Draugija “Radvila”. Smagu, kad reformatų tiek vyresniųjų, tiek jaunimo pastangų dėka pavyko išsaugoti garbingą “Radvilos” vardą reformatų jaunimo draugijai. Ji iš esmės tęsia prieškarines draugijos tradicijas. “Radvilos” draugija buvo įsteigta 1931 metų gruodžio 20 dieną dar, tuo metu, diakono A.Balčiausko energinga dvasinio darbo su jaunimu dėka. Tad po 70 metų “Radvila” savo gimtadieniui tarsi prisikėlė iš nebūties. Tačiau, taip teigti nebūtų visikai teisinga. “Radvilos” draugiją sovietinė valdžia uždraudė kartu su kitomis “buržuazinėmis” organizacijomis, tačiau tai dar nereiškia, kad ji išnyko. Pirmiausia jos darbai, žmonės išliko ilgiems amžiams. Išliko, kad būtų tarsi grūdas naujai sėjai. Per tuos daugiau nei pusšimtį metų pasaulyje daug kas pasikeitė ir jaunimo tarnystė įgavo labai svarbią reikšmę bažnytiniame gyvenime. Tais laikais jaunimo “amžius” buvo daug trumpesnis- nuo konfirmacijos iki vaikinų ar merginų sukurs savo šeimą, stos ant savo ekonominių kojų. Arba pats dar nesukūręs šeimos pradės rūpintis duona, tarnaudamas svetimuose ūkiuose. Organizuotam laisvalaikiui nebebūdavo nei laiko, nei fiziniu jėgų. Mažiau rūpestinga jaunystė trukdavo 3-5 metai ir tekdavo palikti aktyvų visuomeninį gyvenimą. Dabar jaunimo “amžius” prasitęsė iki 10 ir net daugiau metų. Nebereikia sunkiai fiziškai dirbti, o gerėjant ekonomikai mažės poreikis pačiam užsidirbti laisvalaikiu duonai ir knygoms. Iš kitos pusės jaunimas šiais laikais yra labiau išprusęs, “matęs svieta” ir mokantis užsienio kalbų. Kitaip tariant yra labiau visuomeniškas ir sukaupęs tokią patirtį, kurią puikiai gali panaudoti auklėjant savo jaunesniuosius brolius ir sesutes. Jaunimas puikiausiai moka užsiimti vaikų auklėjimo tarnyste.

Nieko naujo čia, tiesa, nėra- senovėje gausios šeimos vyresnieji visada turėjo pareigą ir atsakomybę rūpintis mažaisiais. Šeimos dabar nebėra tokios gausios, tačiau pačiam bręsti per savo paties patirties analizę ir perteikimą kitam – išlieka bene geriausias savos asmenybės brandinimo mokykla. Tik dabar tai vyksta didesnėje, bendruomenės šeimoje- Bažnyčioje.

“Radvilos” draugijos užduotis suburti ir koordinuoti reformatų jaunimą prie parapijų. Tad pagrindinis gyvenimas verda *skyriuose*. Čia gimsta idėjos, čia įgyvendinami konkretūs sumanymai. Centro Valdyba yra tarsi koordinatorius ir informacijos šaltinis. Skyrius, jei nori būti dvasiškai gyvas, būtinai renkasi į bendras sekmadienio pamaldas su visa reformatų bendruomene ir taip pat bent kartą savaitėje meldžiasi, studijuoja Bibliją kartu. Be Dievo žodžio, be maldos tokia grupelė anksčiau ar vėliau virs uždara ir uždus savo pačių sultyse ir ...subyrės.

Skyriai gali turėti savo atskiras veiklos arba tarnystės sritis- *sekcijas*. Tam tikras ilgalaikės veiklos formas. Todėl vienas narys gali dalyvauti keliose ar daugiau sekcijose, tai yra ten kur turi pomėgį ir laiko. Pvz.: muzikos grupė, vaikų sekmadieninė tarnystė, diakoninė tarnystė, skautų ar žurnalistikos grupė. Svarbu, kad kiekvienos sekcijos tikslas konkrečiu darbu praturtinti visą reformatų bendruomenę. Ir ne tik bendruomenę, bet nešti krikščionišką liudijimą apie Kristaus karalystę už bendruomenės ribų. Dar svarbu atkreipti dėmesį, kad “Radvilos” draugijos nariu gali būti ne tik konfirmuotas ar nekonfirmuotas reformatų jaunimas, bet ir suaugę, kurie turi pašaukimą jaunimo tarnystėje. Myli vaikus ir jaunimą, turi gabumų ir norą kartu dirbti. Svarbu turėti jauną dvasinę širdį, o ne kūną. (Kiek šiais laikais mačiau susenusių ir iškлерusių jaunuolių!!! Ir kiek pažįstu dvasia jaunų žmonių, kuriems jau šalna papuošė

plaukus!) J.d. "Radvila" atvira kitų konfesijų nariams ar net laisvamaniams, kurie priima reformatų etinius principus. Tai puiki galimybė supažindinti ir pakviesti į dvasinę tarnystę savo kiemo draugą, kaimyną. Juk turime daug konkrečių pavyzdžių, kai iš laisvamanių tampa nuoširdūs krikščionys evangelikai- reformatai. Svarbu niekada nepiršti savo įsitikinimų ar tikėjimo. Svarbu ne apie jį kalbėti. Svarbiausia nuoširdžiai jį išgyventi su kitu žmogumi. Politiniai kaliniai ir tremtiniai ne kartą yra pasakoję, kad net lageriuose dvasiniai žmonės buvo vieningi nepaisant religinių, tautinių ar kitokių skirtumų. Šių dienų gyvenimas toli gražu nėra toks sunkus išbandymas, kaip patyrė šie žmonės. Tačiau, kasdienybėje daug povandeninių seklumų ir uolų ant kurių galime patirti skaudžių ne tik dvasinių, bet ir fizinių sužalojimų. Jaunimo draugija "Radvila" kviečia kartu, lyg senoviniu burlaiviui: pasikinkius vėją, su Dievo išmintimi, artimo meile ir konkrečia

jaunimo krikščioniška tarnystę, plaukti per gyvenimo vandenyną. Sutikti ir pažinti žmones, tarsi nežinomas salas, augti kartu su jais ir auginti ateinančią kartą Dievo garbei! Visi, kas šią tarnystę remiate malda, auka ar konkrečiu darbu- jau joje dalyvaujate. Tėveliai, nebūkite abejingi savo vaikams. Rūpinkitės jais, nes jau dabar esame reikalingi jų šilumos ir dėmesio. Jaunime, išgirsk apaštalo Povilo žodžius ir būk drąsus kovoti gerą tikėjimo kovą: "Niekas tegul neniekina tavo jaunystės. Tiktai pats būk tikintiesiems pavyzdys žodžiu, elgesiu, meile, tikėjimu, skaitumu." (1Tim.4, 12).

Apie j.d. "Radvila" galite gauti daugiau informacijos pasidomėję elektroniniu paštu: radvila@bamba.lt arba tiesiog paklausinęję dvasininkų po pamaldų. Taip pat "Apžvalga" stengsis kiek galima plačiau informuoti apie j.d. "Radvilą" kituose savo informaciniuose biuleteniuose.

R.M.

Trijų bažnyčių konsultacijos Biržuose

Spalio 18 - 21 dienomis Biržuose įvyko tradicinis trijų Pasaulinės Reformatų Bendrijos bažnyčių-partnerių konsultacijos Biržuose. Jose dalyvavo Vokietijos Lippės žemės Bažnyčios, Lenkijos ev. ref. ir Lietuvos ev. ref. bažnyčių atstovai. LERB atstovavo Sinodo Kolegijos Prez. p. V.Vegys, Sinodo Kolegijos viceprez. kun. K.Daugirdas ir nariai kun. R.Mikalaukas, diak. T. Šernas ir p. L. Kėželytė t.p. stebėtojo teisėmis teol. bakalaurė Sigita Švambarienė. Lippės žemės Bažnyčių atstovavo gen. superint. kun. Gerrit Noltensmeier, Lippės žemės Bažnyčios įgaliotasis atstovas Vidurio ir Rytų Europai kun. dr. Mirosław Danys, kunigė dr. Gesine von Kloeden, Lippės žemės Bažnyčios ilgametis Sinodo direktorius p. Martin Böschler ir liuteronų distrikto atstovė ponija Ingrid Machendanz iš Blombergo miesto ev. liuteronų parapijos. Lenkų delegacijai atstovavo Lenkijos ev.ref. Bažnyčios Konsistorijos Prezidentas Witold Brodziński, Sinodo sekretorius p. Piotr Topolski, kun. Semko Koroza ir kun. Marek Izdebski. Taip pat konferencijoje dalyvavo Vokietijos Reformatų Sąjungos gen. sekretorius kun. dr. Herbert Schröder ir mums gerai pažįstama kun. Jane Holslag iš Presbiterionų Bažnyčios (JAV) šiuo metu dirbanti Klaipėdos Krikščioniškoje neuniversitetinėje aukštojoje mokykloje - koledže (LCC).

Konsultacijų dienotvarkėje buvo du pagrindiniai klausimai: reformatų ir liuteronų santykiai (Loenbergio konkordija) ir bažnyčios bei valstybės santykiai. Konsultacijų dalyviai pasidalino savo šalių patirtimi. Buvo skaitomi referatai. Kalbant apie reformatų - liuteronų santykius Lietuvoje pastebėta, kad šių bažnyčių bendradarbiavimas turi senas dar 16 ir 18 a. tradicijas. Atkreiptas dėmesys į neformalų bet šiltą šių bažnyčių jaunimo bendradarbiavimą ir santūrius bažnyčių atstovaujama institucijų santykius. Buvo apžvelgta bendrą santykių su valstybe situacija. Ponas V.Vegys, kun. K.Daugirdas ir diak. T.Šernas bei kun. gen. superint. G.Noltensmeier ir kun.dr. H.Schröder pasidalino savo išspūdžiais iš susitikimo Vilniuje su Lietuvos Respublikos ministru pirmininku p. A.Brazausku. Premjeras patvirtino valstybės ir bažnyčios neutralumo principą, kuris iš esmės vyrauja visose Europos valstybėse. Iš savo pusės Pasaulinės Reformatų Bendrijos vardu mūsų svečiai aiškiai įvardijo kas atstovauja reformatų Bažnyčią Lietuvoje ir tarptautinėje arenoje, palinkėjo tolimesnės geros kloties valstybės ir bažnyčios santykiuose.

Konsultacijų metų tiek formaliose, tiek neformaliose pokalbiuose buvo kalbama apie tolimesnes bendradarbiavimo perspektyvas. Vokietijos ir Lenkijos delegacijos atkreipė dėmesį į paskutiniųjų metų pozityvias permainas reformatų Bažnyčioje Lietuvoje. Vokietijos delegacija atkreipdama dėmesį į suintensyvėjusį reformatų bažnytinių gyvenimą Lenkijoje ir Lietuvoje, pasiūlė kas dvi metines konsultacijas pakeiti į kasmetines ir susitikti po metų. Ši kartą susitikimo vieta - Detmolde, Vokietijoje 2002 metų spalio mėnesį.

"Ap.info"

<p>Apžvalga Kasmėnesinis informacinis biuletenis Leidžiamas nuo 2001m. gruodžio mėn. Platinamas nemokamai</p>	<p>Leidėjas: LERB <i>Unitas Lithuaniae</i> Sinodo Kolegija Redaktorius: kun. R.Mikalaukas Maketavo: Juras Degys</p>	<p>Adresas: A/d 12, LT-5820 Biržai El. paštas: apzvalga@mail.lt Tel.: 8-286 66383</p>
--	---	---